

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ · УРОК 27

Поразка збройних сил півдня Росії. Червоний терор у Криму.

Міні-презентація · матеріал уроку без тестів

Що потрібно зрозуміти на уроці

Головна думка. У 1920–1921 рр. боротьба за майбутнє України тривала в різних формах. Націонал-комуністи прагнули реальної української суб'єктності в радянській системі; більшовики розгромили останній великий білогвардійський центр у Криму, а селянський антибільшовицький рух та Армія УНР продовжували збройний опір.

1. Український націонал-комунізм

Сила	Ідея / доля
Боротьбисти	Намагалися поєднати радянську форму влади з українською політичною суб'єктністю.
Українська комуністична партія	Вимагала більшої політичної самостійності України.
Підсумок	Більшовицьке керівництво поглинало або ліквідовувало самостійні націонал-комуністичні сили.

2. Розгром Врангеля

Дата	Подія
Квітень 1920 р.	Петро Врангель очолив Збройні сили Півдня Росії в Криму.
Вересень 1920 р.	Більшовики уклали тимчасову військову угоду з махновцями проти Врангеля.
8–11 листопада 1920 р.	Штурм Перекопських позицій.
17 листопада 1920 р.	Крим повністю перейшов під контроль більшовиків.

3. Після захоплення Криму

Явище	Наслідок
Червоний терор	Розпочалися масові арешти, розстріли й переслідування колишніх білогвардійців, службовців та цивільних.
Махновці	Після спільної перемоги над Врангелем більшовики розірвали тимчасовий союз і почали операції проти махновців.

4. Повстанський рух і Другий Зимовий похід

Елемент	Зміст
Причини повстань	Продрозкладка, реквізиції, насильство радянських органів.
Неп	Частково послабив соціальну базу антибільшовицьких селянських виступів.
Другий Зимовий похід	Керівник — Юрій Тютюнник; мета — підняти загальне антибільшовицьке повстання.
17 листопада 1921 р.	Волинську групу розгромлено біля Малих Міньок; 359 полонених згодом розстріляли біля Базару.

Підсумкова схема

